

Moja podjetniška pot

V okviru projekta Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih – pilotni projekt – Inštitut IRDO objavljamo rubriko Moja podjetniška pot, znotraj katere preko spletnih pogovorov predstavljamo posameznike, ki hodijo po samostojnih kariernih poteh. Zastavimo jim nekaj vprašanj o njihovih začetkih, izkušnjah, lekcijah, ki so jih pri podjetništvu pridobili, pa tudi o njihovem pogledu na prekarne oblike zaposlitev. Podelijo nam nasvete, ki bi jih želeli sporočiti mladim ob začetku njihove poklicne poti, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Več o EU projektih: <https://evropskasredstva.si/>.

“Iz menstrualnega tabuja v podjetniško zgodbo” – Mateja Kalin in njena pot z LaliCup

Pogovor z Matejo Kalin, ustanoviteljico podjetja LaliCup

Novinarka: Anita Marinko, mag., vodja projekta 'Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih - pilotni projekt - Inštitut IRDO'

V četrtek, 3. 4. 2025, je bila naša gostja samostojna podjetnica Mateja Kalin. Mateja je ustanoviteljica podjetja LaliCup. Gostili smo jo preko ekrana.

Kdo si in kaj počneš?

Ukvarjamo se predvsem z menstruacijo, z menstrualnimi rešitvami in začelo se je s tem, da imamo v bistvu prvo menstrualno skodelico v Sloveniji, ki je razvita in narejena v Sloveniji. To je LaliCup. Poleg LaliCup-a pa pomagamo ženskam pri vseh tegobah med menstruacijo, da so čim bolj brezskrbne. To pomeni, da imamo veliko trajnostnih alternativ med menstruacijo (od menstrualnih hlačk, pralnih vložkov, mehkih tamponov, protibolečinskih stvari ...), ki so zelo prijazni ne samo do okolja, ampak tudi do žensk, so zelo uporabni pri nošenju. Izdelki vseh vrst pomagajo 'tegobam' med menstruacijo in na tak način poskušamo opolnomočiti vse ženske na tem svetu, da si pomagajo.

Mateja Kalin, ustanoviteljica podjetja LaliCup

Kako se je začela tvoja podjetniška pot? Kaj te je navdihnilo, da si se na to pot podala?

To je zelo dolga zgodba o moji menstruaciji, ki jo po navadi povem z vsem patosom, ki paše zraven. 😊 Včasih je bil na voljo zgolj vložek in tampon, kar je bilo ob mojih močnih menstruacijah, predvsem kadar smo šli na morje, pravi masaker. 😊 In ko sem po toliko letih ugotovila, da obstaja neka rešitev, da lahko grem v vodo med menstruacijo, da za mano ne bo smrdelo po razkroju krvi, da ne bo jogi ves krvav, da bom lahko normalno spala ponoči in bom lahko končno brezskrbna, sem se odločila slediti tej rešitvi.

Ta rešitev je bila znana že leta 1930, ko so na trg prišli tamponi. Ko pa sem sama ugotovila, da obstaja tudi menstrualna skodelica na svetu in da tega v Sloveniji še ni, pa sem se odločila, da bom jaz tista, ki bom izdelek pripeljala ljudem v Slovenijo. In tako nekako se je začelo. Z vsemi mojimi težavami, ki sem jih imela sama, kot najstnica, kot mlada ženska, sem želela najti eno rešitev, da pač nimam težav, ko grem kamor koli. Da grem lahko brezskrbno na potovanje, kjer se ne bom obremenjevala s tem, ali imam menstruacijo ali je nimam, kaj naj naredim, vse mi smrdi, vse mi ven teče, ... To je bil v bistvu največji povod.

S katerimi največjimi izzivi si se soočala predvsem na začetku tvoje samostojne podjetniške poti?

Izzivi morajo biti, sicer je dolgčas. 😊 Izziv mi je bil, kako pripeljati v svet neko noviteto, ki je tabu téma. Kako zdaj to razširiti širši javnosti ter razložiti svetu, da imamo nekaj novega, nekaj boljšega. Dejstvo je, da se nihče preveč z veseljem ne pogovarja o menstruaciji. Kljub vsemu je ta sram iz otroštva še tako močan, da je bilo ta marketing peljati v to smer res polno enih izzivov. Sem morala biti zelo kreativna, da je to nekako šlo. Zato ker enostavno, ženske še danes ne razumejo točno, kako se to uporablja. Izdelka se še vedno malo bojijo in tukaj je ogromno enih izzivov. V to sem šla tudi zaradi neke jeze, zakaj mi nobeden ni povedal, da obstaja ta rešitev. Tako sem na hitro zavihala rokave, in sem v bistvu pripeljala eno menstrualno skodelico že iz tujine, šele kasneje pa sem začela s svojo blagovno znamko. Ko sem sama videla, da znam boljše narediti večjo kapaciteto, in da mi bo bolj odgovarjala moja skodelica. Izzivov je bilo veliko.

Ali je bil kakšen prelomni trenutek na tvoji poti?

Ja. Točno takrat, ko sem si rekla, da zmorem. Da jaz to zmorem in moram narediti. Da mojim strankam omogočam, da imajo skodelico, ki jim bo pomagala, ki bo udobna in ki bo imela veliko kapaciteto. Prelomni dogodek se je v bistvu zgodil, ko sem si dejansko rekla: 'Ne bom samo prodajala nekega izdelka, ampak naj bo to moj izdelek, ki sem ga jaz skreirala za dobro drugih. In tudi za sebe seveda. In to je to, da sam sebe povzdigneš v to, da ti bo uspelo. Narediti nekaj, kar dejansko deluje.

Kaj te pri tvojem delu najbolj veseli, motivira? Kaj te žene naprej?

Ravno to, ker sem imela sama toliko težav, da jaz zdaj lahko drugim ženskam pomagam, jih opolnomočim. Dejansko jim lahko ponudim nekaj, kar ni samo vložek ali tampon. In ko jaz govorim o menstruaciji, o opolnomočenju žensk, o samih izdelkih, se mi zdi, da kar malo zažarim ter dobim nek ponoven zagon. To me res 'prižiga' in rada se pogovarjam o tabujih ter razlagam, kako kri teče, kako je narejena. Da je to v bistvu sterilna stvar, da priteče iz materničnega vratu, četudi je bilo to že velikokrat povedano. Toda mene to 'prižiga' in hvaležna sem, da vem zakaj to delam. To je zelo pomembno.

Kaj si se v vseh letih podjetništva naučila o poslu, v katerem si, ter o trgu dela? In na drugi strani tudi kaj si se naučila o tej tabu témi? Ali prihajamo do tega, da se bolj odprto govori o menstruaciji? Kakšen je odziv strank, žensk na drugi strani?

Sama se že 20 let ukvarjam s tem, najprej sedem let z uvozom izdelka v Slovenijo, preostala leta pa z LaliCup-om kot takim.

In ja, seveda so vzponi in padci. Nobeden ni rekel, da bo lahko. So sezone pa ni sezone. Ampak jaz mislim, da je odnos v bistvu tisti, ki prodaja. Odnos do zaposlenih. In pa odnos do vseh vpletenih v procesu. Ter da ostaneš nekako zvest samemu sebi in svoji viziji. Da si res vztrajen, kreativen, prilagodljiv. Brez tega v bistvu težko obstajaš v podjetništvu na dolgi rok. Ker so ves čas vzponi in padci in je treba med njimi pilotirati. Če si vztrajen in če imaš kreativen pogled na svet, se mi zdi, da gre.

Tabu téma pa je tu potem še en dodatek in mene na srečo ravno to 'prižiga'. Sprva sem mislila, da menstruacija ni več tak tabu. Ampak potem sem ugotovila, da imamo kot družba zakostenel sram še iz pradavnine. Ta sram je še vedno prisoten tudi pri otrocih, čeprav jih drugače vzgajamo kot so naše mame vzgajale nas. Toda zato smo tukaj, da o tem govorimo in izobražujemo. Da počasi to družbo peljemo proti poti brez tabujev. To je res dolgotrajno zakostenel sistem in ni lahko.

Najbolj me iščejo mlade ženske v rodni dobi, ki imajo močne menstruacije. To so tudi naše ciljne stranke, zato, ker one so mlade, aktivne in morajo delovati tudi ob močnih menstruacijah. Izvajamo tudi delavnice za pripravo na prvo menstruacijo. Sodelujemo z zdravstvenimi domovi, kjer najprej zdravstvene delavce sploh poučimo, za kaj gre in kaj vse obstaja.

Zelo veliko stvari obstaja za menstruacijo, toda ljudje vseh teh inovacij ne poznajo. Še vedno poznajo samo vložek in tampon. Mi o tem izobražujemo, potem je pa na posamezniku, kako se bo odločil.

Če bi se lahko vrnila v čas nazaj, kaj bi naredila drugače oziroma kaj bi svetovala mlajši Mateji, ko je šele začejala svojo kariero?

Če pogledam nazaj, se mi zdi, da sem šla kar dobro svojo pot. Nimam težav, da bi kaj popravljala. Je pa res, da bi se bolj morala osredotočiti na tisto, kar me veseli, v čemer sem dobra in kar me trigira. Ne pa toliko na tisto, kaj je treba. Bolj bi se krepila v tistem, v čemer sem dobra, ne pa v stvareh, ki mi mogoče ne gredo najbolje. Ne moreš pa biti povsod najboljši, ker potem si malo dolgočasen. 😊 Zato je fajn, da se specializiraš v nečem, kjer si dober in kar te navdihuje. In to se mi zdi nujno, ker nas šolski sistem danes preveč okaluplja in nas ne dela neke eksperte, ampak nas na žalost kar malo poneumlja. Ko se posameznik specializira v področje, kjer je dober, bodo prišli tudi rezultati in take ljudi bodo podjetja dejansko želela zaposliti. Ker jih bodo potrebovala.

Ali si tekom svoje kariere doživela kakšne nepričakovane izkušnje?

Ves čas je treba pilotirati, obračati ladjo, biti fleksibilen. Tu ni predaha. Podjetniki imamo včasih pričakovanja, da se bo nekaj zgodilo, da bo nekdo naročil naš izdelek, potem pa se to ne zgodi in smo žalostni. Ampak ves čas se je treba obračati tako, da imaš več ladij zunaj na morju, in če se zgodi, da dve potoneta, imaš še vedno tri na morju.

Nepričakovane izkušnje so prisotne ves čas, nič ni sigurno. Toda človek ima dve roki in dve nogi, pa lahko naredimo drugače. Mogoče še celo boljše kot bi sicer, če nam recimo nekaj nepričakovano pade v vodo. Včasih je potrebno iti iz cone udobja in narediti nekaj, kar ni nujno, da bo naredilo neke blazne rezultate, toda počasi se daleč pride.

V našem projektu nagovarjamo prekarnost in opozarjamo na nepredvidljivost ter tveganja prekarnih zaposlitev. Kako ti gledaš na prekarnost in nestabilne oblike zaposlitve? Kakšne alternative prekarnemu delu vidiš?

Tega bo čedalje več. Čedalje več bo hibridnega in projektnega dela, ne bo več socialne varnosti in posledično bo za posameznika večji stres. Toda ta nestabilnost v bistvu odpira priložnosti za nove oblike dela, inovacije, razmišljanja in tudi ustvarjalnost. Če pogledamo gospodarstvo kot tako, si pač podjetnik in moraš nekaj narediti, da si prislužiš neko plačilo. Medtem ko delo nekje v javni upravi včasih ni tako produktivno, ker posamezniki preveč razmišljajo, kaj jim pripada. Tako da taka družba na koncu je brez nekih rezultatov. In takega zaposlenega jaz recimo ne bi imela. Ker je pač treba stvari narediti in si plačo zaslužiti. Mislim, da ni nič narobe s tem, da si ljudje damo malo več kreativnosti, malo več dela. Ker delo krepi. Zame je najhuje to, da pridem v pisarno in ne vem, kaj naj delam. Takrat mi je dolgčas in to je meni najbolj grozen dan. Ko pa si v toku dogajanja, v toku dela, pa je to potem čisto drugačen, produktiven dan, med drugim si tudi bolj zadovoljen na koncu s svojim delom in sam s seboj.

Katere kompetence ali lastnosti posameznika se ti zdijo ključne za uspeh?

Vztrajnost, fokusiranost, kreativnost, predvsem pa seveda samoiniciativnost. Ker najtežje je nam, šefom, razlagati komu eno stvar večkrat ali pa spremljati delo, ki je pravzaprav njegovo. Kreativnost in samoiniciativa se mi zdita zelo pomembni lastnosti. Da dejansko narediš nek rezultat oziroma nekaj dokončaš.

Kaj bi svetovala mladim, ki vstopajo na trg dela?

Najprej bi sama sebe v bistvu vprašala, kaj želim početi. In kateri delodajalec je tisti, ki bi me pritegnil, da bi pač delala pri njemu. Potem pa ne samo, da bi poslala CV, ampak bi poskusila pokazati sebe iz druge plati. Mogoče kaj lahko pridodam temu podjetju in mu pošljem, kako bi jaz lahko pomagala. Se mi zdi, da s tem sigurno pridobiš pozornost. Kaj lahko tudi jaz kot posameznik naredim za podjetje? S tem, da pokažem samoiniciativnost, kreativnost in odločnost. In to današnja družba nujno potrebuje za rast in razvoj vseh podjetij.

Kaj bi sporočila mladim, ki šele začenjajo svojo poklicno pot ali se odločajo za svojo pot, da bodo bolj konkurenčni, uspešni?

Naj vedo, kaj želijo in naj temu sledijo vse njihove akcije. Ni vedno dovolj, da samo pošlješ življenjepis in čakaš na dobro službo. Treba je biti kreativen in videti, kaj lahko ponudiš svetu. Vedeti, katero podjetje ti ustreza. Biti odločen. Takrat bo manj možnosti, da bodo zavrnjeni.

Sama sem tekom študija preizkusila raznovrstna študentska dela, toda na svojem področju pa nisem imela neke prakse. Zato sem se z nekom dogovorila, da delam zastoj v zameno, da se pri njem učim. Ugotovila sem, da to, kar sem študirala, ni zame. Šele s prakso sem ugotovila, da me delo za računalnikom in grafika delata zelo živčno. Da sem bila na koncu dneva kot živčna razvalina. Tudi to je ena od lekcij, ki je bistvena. Da veš kaj ti ne odgovarja, česa nočeš. Čeprav je bistvo, da veš, kaj hočeš. Pa celo mislila sem, da vem, kaj hočem. Pa potem, ko je prišlo do prakse, se je vse razblinilo, cel študij sem praktično vrgla v smeti na koncu.

In se podala spet v neke druge vode. Ampak samo to je pomembno, kaj mlade res zanima, kaj jih res najbolj veseli, naj se vržejo v to in postanejo specialisti na tem področju. Ne glede na to, kakšno področje to je. Konec koncev, sama se ukvarjam z menstruacijo. Mladi naj se fokusirajo v eno smer in tam postanejo eksperti. Ko bodo tam najboljši, jim nihče tega ne bo mogel odvzeti. To se mi zdi najbolj pomembno.

Kakšno imaš vizijo za prihodnost dela na tvoji poti?

LaliCup kot menstrualna skodelica je zelo zelo trajnosten produkt. Mi smo izračunali, da smo v vseh teh letih prihranili za 100 odraslih slonov odpadkov, približno 500 ton, to je ogromno. Tako da jaz bi šla v to smer. Trajnost (na delovnem mestu, za zaposlene) in pa predvsem izobraževanje ter opolnomočenje žensk.

Kje te mladi, dekleta lahko najdejo?

Na spletni strani <https://lalicup.si/>, kjer je vse lepo razloženo. Imamo tudi razne filmčke, na youtubu, instagramu, TikToku, you name it 😊, kjer koli sem. Bom pa zelo vesela, če me kdor koli kontaktira in če ima kakršno koli vprašanje, z veseljem pomagam.

Matejina zaključna misel

Dejstvo je, da vsak človek rad dela. Najhujše je, če sedimo na svojem stolu v službi in čakamo, da ta mine. Zato se moramo osredotočiti nase in na to, kaj so naše vrline, naše potrebe in naše želje ter se v to poglobiti. Kar bomo mi specializirali oziroma v kar bomo dali fokus, to bo potem tudi raslo. Danes imajo mladi in tudi mi vsi, vsa znanja na dlani. Super je imeti diplomo, toda mladim predlagam, da že ob študiju v praksi preizkusijo čim več študentskih del ter tako vidijo, kje so dobri in kaj jim dela težave.

Sama sem bila tajnica in takrat mi je bilo najlepše, ker je bilo delo zelo dinamično. Ko ti v svojem lastnem delu vidiš, kaj ti najbolj ustreza, je to to. Meni blazno ustreza, da je veliko dela, da je veliko manjših opravil, da se počutim produktivno. Odgovarja mi delo z LaliCupom in ženskami, z menstruacijo in tabuji. Tu sem se jaz našla.

Zelo smo si različni med seboj in če se vsak fokusira v eno smer, pa je tam dober, potem zmagamo kot družba.

Zaključek

Matejina zgodba je dokaz, da lahko tudi iz lastnih težav zraste nekaj lepega. S svojo strastjo in predanostjo pomaga drugim dekletom, največ pa je s tem pomagala sebi. Njena pot, razmišljanja in dvajsetletne izkušnje lahko mlade navdihnejo, da tudi sami pogledajo vase, prepoznajo svoje izzive in jih spremenijo v priložnosti – za rast, delo in pozitivno spremembo.

Z mladinskim delom
proti prekarnosti mladih
- pilotni projekt - Inštitut IRDO

Sofinancira
Evropska unija

I FEEL
SLOVENIA

"Ko sem si rekla, da zmorem –
takrat se je zgodil prelom. In od
takrat naprej vem, zakaj to delam."

Mateja Kalin

Moja podjetniška pot

V okviru projekta Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih – pilotni projekt – Inštitut IRDO objavljamo rubriko Moja podjetniška pot, znotraj katere preko spletnih pogovorov predstavljamo posameznike, ki hodijo po samostojnih kariernih poteh. Zastavimo jim nekaj vprašanj o njihovih začetkih, izkušnjah, lekcijah, ki so jih pri podjetništvu pridobili, pa tudi o njihovem pogledu na prekarne oblike zaposlitev. Podelijo nam nasvete, ki bi jih želeli sporočiti mladim ob začetku njihove poklicne poti, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Več o EU projektih: <https://evropskasredstva.si/>.

“Zaupaj svoji intuiciji – in ji sledi”

Pogovor z mag. Natalie Cvikl Postružnik, prokuristko podjetja Insights d.o.o.

Novinarka: Anita Marinko, mag., vodja projekta 'Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih - pilotni projekt - Inštitut IRDO'

V četrtek, 3. aprila 2025, je bila naša gostja podjetnica mag. Natalie Cvikl Postružnik, soustanoviteljica družinskega podjetja Insights, družbe za odkrivanje in razvoj potencialov, d. o. o., in članica inštituta IRDO. Pred tem je delala v različnih delovnih okoljih – od lokalne samouprave, državne uprave, korporacijskega sveta do nevladnih organizacij. Gostili smo jo preko ekrana.

Skazi življenje prevzemamo različne vloge

Kdo si in kaj počneš?

To, kdo sem, bi zahtevalo pogovor zase (smeh). Sem pa v različnih vlogah. Najprej sem mama, žena, hčerka in teta. Potem sem podjetnica, vodja, mentorica, coachinja, svetovalka, predavateljica.

Nato sem še vse ostalo, kar pa je tudi zelo pomembno – vse, kar se dogaja v prostem času :). V tem trenutku, ko govoriva, sem v naravi, v družbi treh psov in izjemno uživam v gibanju. Ugotovila sem namreč, da je učinek popolnoma drugačen, ko izvajam coachinge v naravi, v družbi psov in konjev. Zato ga »uporabljam« tudi zase (smeh).

mag. Natalie Cvikl Postružnik,
prokuristka podjetja Insights d.o.o.

**Raziskovalni duh je gonilna sila
podjetniške miselnosti**

**Kako se je začela tvoja podjetniška pot?
Kaj te je navdihnilo, da si se na to pot
podala?**

Mislim, da se človek rodi z neke vrste podjetniškim duhom. To pomeni, da lahko podjetniško razmišljaš, tudi če nisi podjetnik_ca in si del neke organizacije (državne, javne ali lokalne uprave, samouprave, korporacije, neprofitnega zavoda, društva, ...), kjer iščeš nove ideje in izzive, rešitve za težave, ki jih je kdo opazil. Strokovnjaki to imenujejo intrapreneurship – notranje podjetništvo. Skratka, ta raziskovalni duh je z menoj od malega.

Ne glede na to, kaj sem počela, kje sem bila (v tujini ali doma), to razmišljanje o rešitvah ali iskanje nečesa novega, je bilo zmeraj z menoj.

Kot drugo, pa mi je zelo pomembno, da so moje vrednote usklajene z vrednotami organizacije, v kateri delam. In ko so se moje vrednote začele razhajati z vrednotami mojega prejšnjega delodajalca, sem poskušala spremeniti sistem. En človek sistema seveda ne more spremeniti (smeh).

Namesto da bi bila rešitev, sem postala problem. Ko sem to ugotovila, sem vedela, da je čas za odhod. Pri 42-ih letih sem imela že kar nekaj izkušenj. Zнала sem slišati razum in čustva. Predvsem pa sem poslušala svojo intuicijo, dušo, kaj ona čuti okoli teh zadev. 😊

Tako sem se odločila, da je res pravi trenutek, da vse to, kar sem se naučila in spoznala, prenesem drugim ljudem.

Izbira – v tem je lepota življenja. Pravzaprav sem sprejela odločitev, da se bom ločila od neke scene, ki ni več ustrezala meni in jaz ne njej, ter da bom šla v nekaj drugega, kjer se zdaj počutim doma.

Izzivi: Izbira, ime in sprememba obstoječe percepcije

S katerimi največjimi izzivi si se soočala predvsem na začetku tvoje samostojne podjetniške poti? Ali je bil kakšen prelomni trenutek na tvoji poti?

Od nekdanj me je zanimalo zelo veliko stvari in še zdaj sem zelo radovedna, veliko sprašujem in raziskujem. Študirala in zaključila se različne stvari. Imam to srečo, da sem bila precej dobra v veliko stvareh. Toda spraševala sem se, kaj je tisto, kar jaz res želim delati in česar mogoče nihče drug ne more delati na tak način, kot to delam jaz.

Kaj je tista unique value proposition oziroma moja edinstvena dodana vrednost, ki jo imamo kot posameznice/posamezniki na tem svetu. In to je bil moj prvi izziv. Kaj je tisto, kar res želim početi, in kar bo dodana vrednost tem ostalim.

Ko sem se odločila, kaj bom počela, je bil naslednji izziv, kako se bo imenovalo moje podjetje. Na začetku sem odprla s. p. in sem začutila, da je zame pravo ime Nikrmana. Nikrmana je staroverska boginja, prasila, ki nosi izjemno močno energijo – pomeni enost. V tistem času se je to zelo ujemalo z mojim delovanjem in načinom razmišljanja.

Tretji izziv pa je bil, kako se lotiti svojega podjetja. Pri 42-ih letih imaš za seboj že neko kilometrino, izkušnje dela na vodstvenih pozicijah, že imaš nek imidž. 😊 In moj največji izziv je bil, kako percepcijo Natalie, ki je delovala na nekem področju, spremeniti oziroma preobraziti. Sedaj delujem v povsem drugem okolju, v drugem sistemu, z drugim načinom razmišljanja. Ta preobrazba je trajala približno tri leta.

Večinoma podjetniki rečejo, da je izziv dobiti stranke ali najti finančna sredstva za investicije. Mi s tem takrat nismo imeli izzivov. Ko začneš živeti svoje poslanstvo, se vse ostalo postavi na svoje mesto.

Če si sam raziskovalec, potrebuješ gradbenike (1)...

Kaj si se v vseh letih podjetništva naučila o poslu, v katerem si, ter o trgu dela?

Najprej sem se naučila, da nimajo vsi takega zagona, kot ga imam jaz. Ne odkrivajo vsi Amerike vsak dan. 😊 Če sem jaz radovedna in želim nekaj početi ter me zanima, kaj bo iz tega nastalo in kako reševati neke stvari, to še ne pomeni, da to zanima tudi druge ljudi.

In tudi ne pomeni, da naj te takšni ljudje spremljajo na tvoji poti! Ker ne morejo biti vsi explorerji. Nekdo mora potem tudi od zadaj zgraditi nekaj. Jaz lahko grem raziskovat, ampak potem je treba zgraditi most do tja, pa cesto, hiške, celo naselbino. 😊

(2)... ali lepota je v različnosti

Naučila sem se tudi, da je lepota v raznolikosti. V tem, da smo zelo različni. Zame je bila zelo pomembna lekcija, kako sprejemati drugačnost, različnost. Kako sprejemati tiste, ki procesirajo informacije drugače, kot jih procesiram jaz. Sama sem izjemno hitra v razmišljanju, kar pa ne pomeni, da je to vedno dobro.

Nekateri ljudje potrebujejo veliko informacij in najprej naredijo temeljito benchmark analizo, raziskavo trga, da dobijo vse informacije, in se potem odločijo. Jaz pa se zelo intuitivno odločam. In včasih je kar izziv delati z raznolikimi ljudmi – ne le kot sodelavkami_ci, ampak tudi zato, ker pridejo tudi tovrstne stranke. In na trgu dela sem ugotovila, da je fajn, da imaš v lastnem timu različne ljudi. Zato

ker so na drugi strani potencialni naročniki, ki so prav tako različni. In včasih bolje slišijo mene, včasih pa bolje slišijo kolegice in kolege, ki delajo z menoj in so drugačni od mene. In v tem je pravzaprav lepota.

(3) Zberite okrog sebe ljudi, s katerimi želite sodelovati – projekti bodo že prišli

Tretja zadeva, ki sem se je naučila, je ta, da ko rabiš nekoga, ga zagotovo ne boš našel. 😊 To je takšno zelo zanimivo dejstvo. Ko smo polni in imamo pokrite vse kadrovske kapacitete, takrat prejemo veliko klicev in se zahvalimo ter rečemo 'ne', ker ni prostora. Potem pride nek nov projekt, npr. nekdo gre novo karierno pot, takrat tistih ljudi, ki jih potrebuješ, ni več. Zato bi bil moj nasvet, da tudi ko imate vse kapacitete zapolnjene, v smislu zasedenih delovnih mest, bodite pozorni na to, kdo vam pride v življenje in jih imejte nekje blizu sebe – bo že prišel pravi projekt v pravem trenutku.

Po drugi strani pa se mi zdi, da projekti kličejo projekte, denar kliče denar. Bom zdaj to prevedla. 😊 Ko imam zelo veliko dela, takrat prejemam tudi zelo veliko povpraševanja. Ko smo se znašli v obdobju, ko smo se gledali, kaj bomo pa delali naslednji mesec, takrat nikjer ni bilo nobene priložnosti. Na lastni koži sem ugotovila, da tako kot se človek nastavi v svojem energijskem polju, tako se stvari dogajajo. Ko odsevamo neko pozitivno vzdušje, navdušenje, energijo, takrat vesolje poskrbi, da vse to pride nazaj tudi do nas. In obratno, ko mi odsevamo neko negativno nastrojenost v smislu, da se nič ne da narediti ali da smo najbolj ubogi na svetu, potem se nam bo dejansko to tudi dogajalo.

(in še zadnja lekcija) Razmišljanje brez akcije = rezultat: 0

Tako predlagam kombinacijo razmišljanja ali pa nastavitve odzivanja na svet z aktivnostjo. Ker če bom jaz samo doma sedela v pozitivnem pričakovanju in le čakala, da projekti sami pridejo k meni in ne bom mignila s prstom, potem se tudi ne bo nič zgodilo. 😊 Eno in drugo mora biti.

In vse to iskanje priložnosti. Jaz nisem samo zelo hitra, ampak tudi zelo delavna (tako pravijo), rada pač delam, to mi je fajn, meni to ni problem. Kar koli že pač, razen čiščenja. Blazno cenim vse, ki to počnejo. Ker to je meni taka muka. 😊😊 Tudi v računovodstvu ne bi bila, pa z Exceli se ne bi ukvarjala. Saj se ve, če sem hitra, tega ne morem delati. Ker nimaš kaj biti hiter pri računovodstvu, financah. Tam je treba biti natančen, imeti čisto druge lastnosti, kot jih imam jaz.

Prekarnost je nemoč, je podrejenost: in je daleč od soustvarjanja

V našem projektu nagovarjamo prekarnost in opozarjamo na nepredvidljivost ter tveganja prekarnih zaposlitev. Kako ti gledaš na prekarnost in nestabilne oblike zaposlitve?

Sama sem bila na začetku s.p. – in je šlo relativno dobro, tekoče. Kar pa se danes dogaja na trgu dela, se mi zdi čista katastrofa.

Dragi moji, nehaite izkoriščati ljudi, nehaite izkoriščati mlade in pa tiste starejše, ki so imeli voljo, da gredo nekaj za sebe počet ali pa niso imeli druge izbire, ker se je pač firma poslovila od njih. To, kar se danes dogaja, je zame nedopustno. In ta razprava o univerzalnem temeljnem dohodku bi že

zdavnaj morala biti zaključena in sprejeta. To, da se smatra, da smo mi leni in da ne bomo delali, tisti, ki smo/ste/so v tej zgodbi, to je čisti 'tralala'. Ljudje po naravi želijo prispevati k nečemu, biti del zgodbe. Če pa morajo 'krampati' z vsemi desetimi nohti na rokah in desetimi nohti na nogah za to, da sploh lahko preživijo, to sploh ni 'lajf.' To je osnova, ki bi morala biti dana in potem bi ljudje dejansko lahko začeli živeti svojo kreativnost, ustvarjalnost. To sploh ne bi smelo biti vprašanje. In tovrstno izkoriščanje, postavljanje vedno nekih novih zahtev res ni okej, ker se izhaja v glavnem iz nemoči ljudi. Ker če si ti v podrejenem položaju, potem nimaš moči. In prekarnost je točno to: nemoč, podrejenost in to ni ok. To ni partnerski odnos, to ni sodelovanje. To je daleč od soustvarjanja!

Resetirajmo že enkrat vrednote družbe!

Kakšne alternative prekarnemu delu vidiš?

Najprej pošteno plačilo za pošteno opravljeno delo. Če govoriva o samih delovno-pravnih oblikah, jih je seveda cela vrsta, o čemer najbrž ne rabiva razpravljati. Bolj bi bilo treba odpreti razpravo, zakaj se naročniki (podjetja) odločajo delati z ljudmi (prekarniki) na tak način? Ali je res profit glavna premisa našega življenja? Ker v prekarništvu se v glavnem najdejo storitvene dejavnosti (umetnost, kultura, ki je zame blazno pomembna). Ker kultura je tista, ki definira človeka in njegov odnos do sveta. Nobena umetna inteligenca ne bo tega naredila, noben stroj ne bo tega naredil, nobena proizvodnja ne bo tega naredila. To naredi glasba, to naredi gledališče.

Včeraj recimo je bil mednarodni dan mladinske literature. To je na obletnico rojstva Hansa Christiana Andersena. In jaz

ne bom nikoli pozabila, kako je bilo, ko sem kot otrok pod odejo brala pravljice in zgodbe. Pod odejo pa zaradi tega, ker so mi starši rekli, zdaj pa je res bilo dovolj branja, pojdi spat. 😊 In seveda potem sem 'šla jaz spat', se pokrila z odejo, pod katero sem brala. 😊 In to so stvari, ki gradijo dušo, gradijo človeka. In če si ti v nekem prekarnem odnosu, nimaš kaj delati z dušo, ker imaš preveč borbe s tem, da lahko preživiš. In to je sistemsko vprašanje, ki zahteva spremembo.

Mislím, da to ni vprašanje delovnopravne zakonodaje, ampak vprašanje družbe kot entitete. Vprašanje vrednot družbe, v kateri živimo. In pomembnih voditeljev, ki odločajo o določenih stvareh. Etike, morale.

Podjetništvo je način življenja

Katere kompetence se ti zdijo ključne za uspeh? Kaj bi svetovala mladim, ki vstopajo na trg dela? Kaj bi sporočila mladim, ki šele začenjajo svojo poklicno pot ali se odločajo za svojo pot?

Raje govorim o lastnostih, saj večšine lahko pridobiš in se jih naučiš. Tudi znanje lahko pridobiš. Lastnosti, ki se mi zdijo ključne za uspeh, so radovednost, odprtost, pripravljenost sprejemati različnost & raznolikost, in pa bistveno, vztrajnost. Te lastnosti se mi zdijo pomembne za kogar koli, ki vstopa na trg dela. Ne glede na to, ali je podjetnik ali ne, ali bo podjetnik/podjetnica ali ne.

Kar se tiče opogumljanja, v Sloveniji obstaja kar veliko programov, ki – po moji oceni preveč nekritično – spodbujajo: bodite podjetnice, bodite podjetniki, to je prihodnost.

Sedaj sem stara 54 let in iz mojih izkušenj

lahko povem, da niso vsi za podjetnike in podjetnice. Biti podjetnik/podjetnica je lifestyle, je način življenja. Je nekaj, česar ne odklopiš po osmih urah, ko greš domov. To si ali pač nisi.

Prva stvar, ki se jo moraš vprašati, je: Ali res želim tak način življenja? In druga: Kaj je tisto, kar jaz lahko ponudim svetu? Kaj je tisto, kar jaz želim delati? Ali lahko to počnem že kje drugje, v kakem delovnem okolju, ki to že udejanja, pa sem tam dodana vrednost?

Naslednje vprašanje je: Ali si želim ustvarjati? Ali si želim jaz ustvarjati nekaj novega? Si želim sama pisati svojo zgodbo? Želim biti zelo svobodna? Ker podjetnik/podjetnica je lahko po eni strani zelo svoboden, lahko pa zelo ujet.

... in podjetniško razmišljanje je potrebno povsod!

Morda sem bolj previdna in ne spodbujam vse povprek, naj mladi postanejo samostojni podjetniki. Hkrati pa poudarjam: za tiste, ki se ne vidite v drugih delovnih okoljih, ki imate dobro idejo (=povezano z dušnim poslanstvom) in si jo želite uresničiti, ki ste radovedni in vztrajni, ki boste vstali 114-ič, ko boste 114-krat padli, ki vam je neuspeh samo izkušnja, stopnica do tega, da enkrat uspete: za vas je samostojna podjetniška pot idealna.

Svoj čas sem bila zelo zagreta zagovornica samostojne podjetniške poti. Toda skozi leta sem spoznala, da ni treba biti podjetnik, da bi podjetno razmišljali. Podjetniško razmišljanje je potrebno povsod. Ni nujno, da zaradi tega postaneš podjetnica ali podjetnik. To je res moje srčno prepričanje. Samostojna podjetniška pot ni za vsakogar. Tako kot ni za vsakega delo v računovodstvu, delo v javni upravi, delo v vojski, itn.

... a ko se odločiš, pojdi pogumno – in poišči podporno mrežo

Ko enkrat odključaš te 'kvadratke': sem radovedna, sem vztrajna, želim si nekaj novega ustvarjati, imam energijo, da bom to počela, bom našla ljudi, ki bodo to pot ustvarjali z menoj (ker jih potrebuješ, sam ne moreš narediti kaj veliko), sem pripravljena, tudi ko mi bodo vsi rekli 'Tebi to ne bo uspelo.', itd., potem pa ja, potem pa le daj – stopi na samostojno podjetniško pot! 😊

Poišči mrežo, mentorsko in podporno mrežo. V Sloveniji obstaja kar nekaj mentorskih shem. Ko se enkrat odločiš, se čim prej vključi v eno izmed njih, ker je skupaj lažje ustvarjati. Tudi ko pride do težav, se lahko na nekoga obrneš z vprašanjem, kako je to rešil oziroma kako se je on_ a tega lotil_ a. In potem ugotoviš, da obstaja takšna zelo lepa in raznolika skupnost ljudi v Sloveniji, ki so ti sami pripravljene pomagati!

Anitin »ščepec soli« za konec

Izkušnje in razmišljanja Natalie lahko mlade na njihovih poteh in pri prehodu na trgu dela opolnomočijo z dragocenimi informacijami, ne glede na to, kje si bodo našli ali ustvarili delo. Vsem mladim želimo veliko uspehov.

mag. Natalie C. Postružnik in
zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

Navdihni.me in mag. Natalie Cvikl Postružnik

Mag. Natalie Cvikl Postružnik je gorivo portala in revije Navdihni.me, prokuristka podjetja Insights d.o.o., višja predavateljica na Doba fakulteti in Gea Collegu, je ESRS Expertinja in bivša (marsikaj, naštejmo nekaj funkcij in delovnih mest) šefinja kabineta župana MOM, kabineta ministra za promet in zveze, direktorica odnosov z javnostmi in pooblaščenka za tržno komuniciranje (takrat) Zavarovalnice Maribor, predsednica Slovenskega društva za odnose z javnostmi, članica upravnega odbora NK Maribor, vodja projekta Include.all za Združenje Manager in še in še. Ampak to so formalizmi, pravi. Predvsem je ženska, žena, mama trem hčeram in hčerka. Zase pravi, da je skrivnostna, kontradiktorna, danes med ljudmi, jutri introvertirana. Trenutno uživa v vodenju različnih mednarodnih, nacionalnih in regijskih projektov (npr. Lahko.si oz. projekta Ozaveščanje o pomenu vseživljenjskega učenja (2024 – 2028) ter regijskega projekta Temeljne kompetence 2024 - 2029). Predvsem svoje poslanstvo udejanja v vlogi poslovne coachinje in vodje usposabljanj za time in organizacije, kjer – kot edina v Sloveniji certificirana za delo s konji in psi – vključuje energijo narave in živali v svoje poslanstvo. Več o nastanku in delovanju družinskega podjetja Insights, družba za odkrivanje in razvoj potencialov, d. o. o., pa mladi lahko najdejo na spletni strani <https://insights.si/#programi-za-posameznike> in www.navdihni.me.

Z mladinskim delom
proti prekarnosti mladih
- pilotni projekt - Inštitut IRDO

Sofinancira
Evropska unija

I FEEL
SLOVENIA

A photograph of a man and a woman embracing in a snowy mountain landscape. The man is wearing a dark jacket with a Norwegian flag patch and the woman is wearing a light-colored jacket. They are standing in the snow with snow-covered evergreen trees and mountains in the background. A semi-transparent grey box is overlaid on the image, containing text.

"Ko začneš živeti svoje poslanstvo,
se vse ostalo postavi na svoje
mesto."

mag. Natalie Cvikl Postružnik